

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobců: **a) L. B.** a **b) O. B.,** zastoupeni JUDr. Petrem Ritterem, advokátem se sídlem Riegrova 376/12, Olomouc, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Opavě,** se sídlem Praskova 194/11, Opava, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: J. G., v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 10. 1. 2018, č. j. 65 A 79/2016 - 65,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Dne 15. 2. 2016 doručili žalobci Katastrálnímu úřadu pro Olomoucký kraj, katastrální pracoviště Olomouc (dále též „správní orgán I. stupně“, či „katastrální úřad“) podání, ve kterém se domáhali opravy chyby v katastrálním operátu (opravy hranic pozemků p. č. X v katastrálním území S., dále též „pozemky“) podle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále též „katastrální zákon“).

[2] Správní orgán I. stupně návrhu nevyhověl (viz Oznámení o neprovedení opravy chyby ze dne 2. 3. 2016). Žalobci doručili správnímu orgánu I. stupně svůj nesouhlas s neprovedením požadované opravy, o kterém rozhodl správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 3. 5. 2016, č. j. OR-132/2016-805. Tímto rozhodnutím s poukazem na § 36 odst. 4 katastrálního zákona nesouhlasu žalobců s neprovedením požadované opravy nevyhověl.

[3] Žalobci napadli rozhodnutí katastrálního úřadu odvoláním. Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 7. 2016, č. j. ZKI OP O-24/498/2016-8, bylo odvolání zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno.

II.

[4] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného správní žalobou. Shora označeným rozsudkem krajský soud žalobu zamítl. Ztotožnil se se správními orgány v tom, že v daném řízení (vedeném podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona) nebylo možno provést požadovanou opravu hranic pozemků, a to ani na základě podkladů předložených žalobci (geometrický plán č. 24/1950 a mapa zpracovaná k 15. 9. 2016 Ing. B.). Uvedené ustanovení umožňuje napravit pouze chybné údaje katastru, které vznikly: a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem. O takové chybné údaje se v daném případě nejednalo. V řízení podle § 36 katastrálního zákona nelze opravit namítaná pochybení při technickohospodářském mapování, které bylo v daném katastrálním území prováděno v letech 1981 až 1983. Při uvedeném mapování bylo postupováno podle zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí (dále též „zákon č. 22/1964 Sb.“) a § 4 odst. 1 písm. b) a c) a § 2 vyhlášky č. 23/1964 Sb. (dále též „prováděcí vyhláška č. 23/1964 Sb.“). Sporná hranice byla určena na základě provedeného místního šetření (viz protokol o místním šetření ze dne 30. 6. 1981). Takto stanovené lomové body byly v souladu s tehdejší právní úpravou převzaty do evidence nemovitostí. Krajský soud nepřisvědčil ani dalším žalobním námitkám a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III.

[5] Proti shora uvedenému rozsudku podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Podle stěžovatelů jsou rozhodnutí správních orgánů a krajského soudu zatížena vadami ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., přičemž jejich závěry jsou i nezákonné [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř s.]. Podle stěžovatelů byly hranice jejich pozemků při technickohospodářském mapování prováděném v letech 1981 až 1983 vyznačeny v katastru nemovitostí chybně, což se projevilo i na výměrách pozemků. Hranice nebyly vyznačeny v souladu s faktickým stavem, s geometrickým plánem č. 24/1950 (to potvrzuje i mapa vypracovaná k 15. 9. 2016 Ing. B., kterou se však soud řádně nezabýval). Poukazovali i na nesprávný postup pracovníků orgánů geodézie při mapování a souvisejících činnostech. Z důvodu, že výsledky mapování nerespektují hranice pozemků, které byly trvalým způsobem v terénu vyznačeny, lze pochybovat o tom, že příslušné osoby provedly zaměření podle skutečného stavu na místě (hranice byly v terénu vyznačeny obrubníky, popř. i plotem). Ostatně na to, že hranice jejich pozemků neodpovídá faktické hranici, upozorňovali žalobci již v řízení před krajským soudem, ten se tím však nezabýval. Podle stěžovatelů jejich otec (O. B.) nadto nepodepsal souhlas s obnovou operátu, která proběhla v roce 1999. Stěžovatelé nesouhlasí ani s názorem krajského soudu, že by se předmětný spor měl řešit v občanskoprávním řízení. Podle názoru stěžovatelů by mělo dojít k nápravě v řízení podle § 36 katastrálního zákona. Navrhli zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

IV.

[6] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém shrnul důvody obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami, ve kterých stěžovatelé poukazovali na vady ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[10] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[11] Nejvyšší správní soud při zkoumání důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). To potvrzuje i navazující judikatura Ústavního soudu, např. nález ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, č. 64/2007 Sb. ÚS, v němž Ústavní soud vyslovil, že „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena*“. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, vyslovil, že pokud „*z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsaný skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“. Nepřezkoumatelností z důvodu nesrozumitelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, podle něhož lze „*za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro*

nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody.“

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek a dospěl k názoru, že netrpí vadami ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Jeho závěry jsou srozumitelné a plně přezkoumatelné. Na str. 4 až 7 rozsudku přitom krajský soud podrobně a srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů nemohly správní orgány provést stěžovateli požadované opravy v katastru nemovitostí. Stejně tak krajský soud vysvětlil, z jakého důvodu neprovedl důkaz mapou katastru nemovitostí, kterou zpracoval k 15. 9. 2016 Ing. B.

[13] Stěžovatelé dále poukazovali na vady ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

[14] Podle názoru Nejvyššího správního soudu nedošlo v řízení před správními orgány k vadám ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Závěry správních orgánů mají oporu ve správním spisu, nejsou s ním v rozporu, přičemž v řízení nedošlo k vadám, které by vyvolávaly nutnost zrušení správních rozhodnutí. Jejich závěry jsou srozumitelné a plně přezkoumatelné (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007 - 84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 - 109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012 - 41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013 - 25 atp.). Žalovaný řádně zdůvodnil, z jakých důvodů nevyhověl odvolání stěžovatelů a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Vypořádal i argumentaci stěžovatelů poukazující na nutnost provedení předmětné opravy (z důvodu pochybení orgánů geodezie a faktického stavu hranic v terénu, vč. vyznačení plotů a dalších ukazatelů hranic - viz str. 6 až 11 rozhodnutí žalovaného).

[15] Nejvyšší správní soud se dále zabýval jádrem dané věci, tj. otázkou, zda byly dány důvody pro opravu chyby podle § 36 katastrálního zákona.

[16] Podle § 36 katastrálního zákona: „*(1) Na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem. (2) Opravu na základě návrhu podle odstavce 1 provede katastrální úřad do 30 dnů, ve zvlášť odůvodněných případech do 60 dnů, ode dne doručení návrhu. (3) Oznámení o provedené opravě nebo o tom, že opravu na návrh neprovedl, protože se nejedná o chybu, doručí katastrální úřad vlastníkovi a jinému oprávněnému. Současně je poučí o možnosti postupu podle odstavce 4. (4) Sdělí-li do 30 dnů od doručení oznámení vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu, že s provedenou*

opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí ve věci.“

[17] Uvedené ustanovení (s účinností od 1. 1. 2014) nahradilo obdobně vyznívající § 8 zákona č. 344/1992 Sb., který rovněž umožňoval katastrálním úřadům opravit chybné údaje katastru, které vznikly: zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, popř. nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem.

[18] V řízení o opravě chyby lze tedy opravit pouze chybné údaje katastru, které vznikly: a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.

[19] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se správními orgány a krajským soudem v tom, že stěžovatelé se domáhali provedení oprav, které nelze opravit v řízení vedeném podle § 36 katastrálního zákona.

[20] Stěžovatelé dovozovali nutnost provedení oprav (v řízení podle § 36 katastrálního zákona) na základě pochybení při technickohospodářském mapování, resp. na základě odlišného průběhu skutečných hranic v terénu. Poukazovali na nesprávný postup pracovníků orgánů geodézie při mapování a souvisejících činnostech vykonávaných v návaznosti na přijetí zákona č. 22/1964 Sb.

[21] Cílem zákona č. 22/1964 Sb. bylo vytvořit evidenci nemovitostí za účelem lepšího plánování a řízení hospodářství (§ 1 uvedeného zákona). V evidenci nemovitostí se vyznačovaly veškeré nemovitosti s uvedením druhů pozemků, výměr a způsobu užívání; dále vlastnické vztahy, správa národního majetku, právo trvalého užívání národního majetku, právo osobního užívání pozemků, omezení vlastnických práv a jiné skutečnosti týkající se nemovitostí potřebné pro národní hospodářství (§ 2 uvedeného zákona). Evidence nemovitostí zakládaly v souladu se skutečným stavem orgány Ústřední správy geodézie a kartografie zřízené v okresech („orgány geodézie“), které je měly i vést a udržovat (§ 3 a § 4 uvedeného zákona).

[22] Jednotlivá ustanovení zákona č. 22/1964 Sb. jsou rozvedena v prováděcí vyhlášce č. 23/1964 Sb. Podle § 4 této vyhlášky: „*(1) Zápisy právních vztahů v evidenci nemovitostí budou prováděny postupně: a) v první etapě do konce roku 1966 se zapisují v evidenci nemovitostí běžné změny vlastnických vztahů, vlastnická práva nově vzniklá, jakož i jejich omezení, obdobně údaje o správě národního majetku a nově vzniklá práva trvalého užívání národního majetku a osobního užívání pozemků podle podkladů uvedených v § 4 odst. 2 zákona, b) v druhé etapě od roku 1967 budou postupně zapsány právní vztahy v evidenci nemovitostí ještě nevyznačené, c) v obcích, ve kterých bude prováděno technickohospodářské mapování, může být postupováno podle ustanovení písmene b) již v první etapě. (2) Pro zápis právních vztahů o nemovitostech podle odstavce 1 písm. b) bude podpůrně použito zápisů v dosavadních pozemkových knihách, železničních knihách, v jednotné evidenci půdy a v*

bývalém pozemkovém katastru. Orgány geodézie zapíší do evidence nemovitostí toho, kdo podle výsledku šetření je oprávněným nebo povinným.“

[23] Výkladem uvedeného ustanovení, resp. procesem vzniku evidence nemovitostí a jeho důsledky se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. Ten např. v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, shrnul proces vzniku evidence nemovitostí následovně: Od 1. 1. 1951 pozemkové knihy přestaly věrně odrážet skutečné vlastnické vztahy, neboť jejich vznik, změny a zánik nebyly do pozemkových knih povinně zaznamenávány. K nápravě tohoto zcela jistě nežádoucího stavu bylo přikročeno až zákonem č. 22/1964 Sb. a jeho prováděcí vyhláškou č. 23/1964 Sb., které odstartovaly komplexní zakládání evidence nemovitostí, tedy zavedení nové databáze vlastnických a jiných právních vztahů k nemovitostem bez přímé návaznosti na dřívější pozemkové knihy. Zápisy právních vztahů do evidence nemovitostí byly prováděny postupně ve dvou fázích. V první fázi od roku 1964 do konce roku 1966 se v evidenci nemovitostí zapisovaly běžné změny vlastnických vztahů, vlastnická práva nově vzniklá, jakož i jejich omezení, obdobně údaje o správě národního majetku a nově vzniklá práva trvalého užívání národního majetku a osobního užívání pozemků. V druhé etapě od roku 1967 měly být postupně zapsány právní vztahy v evidenci nemovitostí ještě nevyznačené. Nově zavedená evidence nemovitostí přitom nemohla jen jednoduše převzít zápisy z pozemkových knih, neboť vlastnické vztahy v polovině sedmdesátých let jim v důsledku přerušení kontinuity zápisů od roku 1951 nemusely odpovídat. Prováděcí vyhláška k zákonu o evidenci nemovitostí proto v § 4 odst. 2 stanovila, že pro zápis právních vztahů o nemovitostech bude podpůrně použito zápisů v dosavadních pozemkových knihách, železničních knihách, v jednotné evidenci půdy a v bývalém pozemkovém katastru. Orgány geodézie zapíší do evidence nemovitostí toho, kdo podle výsledku šetření je oprávněným nebo povinným. Při vzniku katastru nemovitostí (na základě zákona č. 344/1992 Sb.) pak žádná další skutková šetření prováděna nebyla a došlo k přímému převzetí údajů z evidence nemovitostí do katastru nemovitostí.

[24] V rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, se Nejvyšší správní soud dále zabýval pojmem „zřejmý omyl“ a podmínkami, za kterých lze provést opravu takového omylu. Mj. uvedl, že zřejmý omyl je „*charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (např. změnu právní úpravy zápisů do katastru (...).*“ Za zřejmý omyl nelze považovat situaci „*kdy část údajů z listiny (smlouvy postupní z 4. 12. 1948) je zapsána v katastru nemovitostí a část údajů z téže listiny (sporné zástavní právo) zapsána do katastru nebyla. (...)* [*K*]*atastr nemovitostí je přímý nástupce evidence nemovitostí, která vznikala postupně od poloviny let šedesátých do konce let osmdesátých. V daném případě je tedy de facto napadán nesprávný postup pracovníků střediska geodézie, kteří vytvářeli evidenci nemovitostí, a to podpůrně na základě pozemkových knih a dokumentů ze sbírky listin a na základě vlastního šetření skutečného stavu právních vztahů k té které nemovitosti. Nebyl-li pak zápis uvedený v pozemkové knize převzat do evidence nemovitostí, nemuselo se jednat pouze o opomenutí pracovníka tehdejšího střediska geodézie, ale i o výsledek šetření skutečného stavu věci, kdy mohlo vyjít najevo, že příslušný zápis již nemá opodstatnění. Z rozporu mezi zápisem v pozemkové knize (a listinou jej potvrzující) a zápisem v katastru nemovitostí proto nelze bez dalšího dovozovat zřejmý omyl (...)*“.

[25] Výše uvedené závěry přebírá i navazující judikatura správních soudů, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 As 46/2008 - 134, či rozsudek téhož soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 As 187/2012 - 31, ve kterém soud nad rámec shora uvedeného uvedl i to, že: „*Pracovník geodézie nebyl po provedeném šetření povinen převzít bez dalšího údaje evidované v pozemkové knize do evidence nemovitostí. Zápisy v pozemkových knihách byly pouze podpůrné. Aby mohl být učiněn závěr, že nepřevzetí údaje bylo zřejmým omylem, nestačí prokázat, že k nepřevzetí údaje došlo skutečně v rozporu s právem. Nutné je zjištění, že se muselo jednat o zcela zjevný omyl pracovníka geodézie, nikoliv výsledek jeho uvážení, například proto, že jiná alternativa než převzetí údaje do evidence nemovitostí nepřicházela v úvahu.*“

[26] Z uvedené judikatury tedy vyplývá, že v řízení o opravě chyby nelze opravovat změny, ke kterým došlo v důsledku právní úpravy, resp. na základě vzniku evidence nemovitostí a technickohospodářského mapování. Právě o to se však stěžovatelé kasační stížností snaží. Snaží se zpochybnit výsledek předmětného mapování a docílit opravy chyby v katastru podle údajů před tímto mapováním. To však právní úprava explicitně neumožňuje. Právní úprava neumožňuje katastrálním úřadům hodnotit zákonnost procesu mapování a v případě jeho nezákonnosti zasahovat do katastru nemovitostí. Jak již bylo opakovaně uvedeno, katastrální úřady mohou opravovat pouze zřejmé omyly, popř. nepřesnosti stran měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel. Pouze takové omyly a nepřesnosti mohou katastrální úřady napravovat v řízení podle § 36 katastrálního zákona.

[27] Pokud pak stěžovatelé pro podporu svých tvrzení o nesprávném zaměření hranic poukazovali na geometrický plán č. 24/1950 a mapu, kterou vypracoval k datu 15. 9. 2016 Ing. B., odkazuje zdejší soud na výše uvedené a dodává, že z těchto listin mj. nevyplývá, že by se příslušný pracovník při zakládání nemovitostí dopustil omylu ve smyslu § 36 katastrálního zákona. Stěžovatelé relevantním způsobem nedokládali, že by skutečně došlo ke zjevnému omylu, který nemohl mít jiný racionální důvod (např. výstup z místního šetření - viz rozsudky ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103 a ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 As 187/2012 - 31). Pouze na okraj zdejší soud dodává, že ve správním spisu je založen protokol o místním šetření, ze kterého vyplývá, že všichni zúčastnění zástupci a vlastníci s provedenými změnami souhlasili; součástí správního spisu je i listina nazvaná „*Soupis nemovitostí*“, na které je podpis p. B. u pozemků p. č. X. Obdobně lze nahlížet i na tvrzení stěžovatelů, že se jejich otec neúčastnil následné obnovy operátu a nesouhlasil s ní. I zde lze přitom pro úplnost poukázat na to, že ve správním spisu je založena listina, ze které vyplývá, že dne 18. 3. 1999 se p. B. seznámil s obnoveným operátem, což potvrdil svým podpisem.

[28] Ostatně stěžovatelé ani netvrdili, že by např. uvedená mapa byla součástí sbírky listin. Řízení o opravě chyb v katastrálním operátu přitom „*slouží k uvedení údajů v katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005 - 125, publ. pod č. 986/2006 Sb. NSS., či rozsudek ze dne 31. 5. 2006, č. j. 5 As 16/2005 - 88). Stejně tak viz i pozdější judikaturu, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2011, č. j. 5 As 88/2009 - 75, podle něhož opravou chyby „*dochází pouze k dodatečnému nahrazení údaje chybně evidovaného v katastrálním operátu údajem z hlediska právní úpravy katastru nemovitostí*

správným, tedy takovým údajem, který je v souladu s listinami založeným ve sbírce listin.“ Obdobně viz i další rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012 - 35, ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012 - 65, ze dne 13. 11. 2014, č. j. 7 As 119/2014 - 53, ze dne 12. 5. 2016, č. j. 6 As 166/2015 - 27 atp. Nutno dodat, že stěžovatelé relevantně nezpochybňují ani hodnocení předmětné mapy vypracované Ing. B. ze strany žalovaného, který k ní mj. uvedl, že: „*Soulad skutečného průběhu hranice pozemku parc.č. X s pozemkem parc.č. X s výsledky obnovy novým THM z roku 1983 potvrdilo i kontrolní zaměření hranic parcely provedené dne 2.7.2015 úředně oprávněným zeměměřickým inženýrem Ing. Z. B., z kterého vyplývá, že stávající lomové body hranice č. 3-103 a č. 3-1 odpovídají lomovým bodům vyšetřeným při šetření hranic v roce 1980.*“

[29] Dále lze zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 As 46/2008 - 134, ze kterého vyplývá, že pokud vlastníci dotčených pozemků (resp. jeden z nich) se změnou hranice v katastrální mapě nesouhlasí, nelze předmětnou hranici, která byla platně vyhlášena, měnit v řízení o opravě chyby, a to i přesto, pokud by bylo možné před katastrálním úřadem věrohodně prokázat, že hranice byla zakreslena nesprávně. Obdobně viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 3 As 6/2009 - 162, ze dne 29. 9. 2010, č. j. 8 As 26/2008 - 65 atp.

[30] Je třeba zdůraznit i to, že katastrální úřad může v řízení o opravě chyby katastru činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012 - 65). Na tento rozsudek navázal zdejší soud např. v rozsudku ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 86/2016 - 40, ve kterém rovněž uvedl, že katastrální úřad může v řízení o opravě chyby činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky. V řízení o opravě chyb nelze napravit jakýkoliv nesoulad mezi evidovanými údaji a skutečností. Pokud subjekt namítá existenci chyby, která je nejasná nebo sporná, může se ochrany svých práv domoci především u civilních soudů například cestou žaloby na určení existence jím tvrzeného práva [§ 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále též „o. s. ř.“]. Z uvedených rozsudků, jakož i z rozsudku ze dne 13. 11. 2014, č. j. 7 As 119/2014 - 53, pak vyplývá, že restriktivní pojetí pravomocí katastrálního úřadu pramení už z jeho postavení jako orgánu státní správy; jedná se o správní orgán provádějící toliko evidenci nemovitostí na základě předloženého titulu a nikoliv orgán povolaný k přezkumu jeho pravosti či správnosti. Taková pravomoc náleží subjektům odlišným – zpravidla jiným správním orgánům či civilním soudům. Možnosti katastrálního úřadu ve vztahu k opravě zřejmým omylem vzniklých chyb v jeho katastrálním operátu jsou nadto limitovány také během času.

[31] Lze tedy uzavřít, že správní orgány ani krajský soud nepochybily, pokud na základě důvodů, pro které stěžovatelé požadovali provést předmětnou opravu (tj. na základě tvrzeného pochybení při technickohospodářském mapování a nesouladu hranic pozemků se stavem v terénu před mapováním) neprovedly v řízení podle § 36 katastrálního zákona požadovanou opravu. Právní úprava a judikatura správních soudů k ní se vztahující, podle které postupovaly i správní orgány a krajský soud, provedení požadované opravy neumožňovaly. Ačkoliv se uvedená judikatura vztahovala primárně k předchůdci katastrálního zákona (k § 8 zákona č. 344/1992 Sb.), lze ji z důvodu podobnosti použít i na

nástupce uvedeného zákona, tedy na § 36 katastrální zákona (zákona č. 256/2013 Sb.). K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 As 242/2015 - 57.

[32] Výklad zastávaný stěžovateli by umožňoval katastrálním úřadům (a to i po uplynutí několika desítek let) bez jakéhokoliv omezení zasahovat do katastru nemovitostí. Zákon však k takovému postupu katastrální úřady nezmocňuje. Katastrální zákon umožňuje katastrálním úřadům napravovat pouze zřejmé omyly při vedení a obnově katastru a nepřesnosti při podrobném měření, zobrazení měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel. Katastrální úřady nejsou oprávněny rozhodovat o sporech vlastníků nemovitostí o průběhu vlastnických hranic. Takové spory nemohou řešit ani soudy správní, které jsou oprávněny přezkoumávat zákonnost rozhodnutí správních orgánů (viz § 1 a násl. s. ř. s.). Soukromoprávní spory mohou řešit pouze soudy občanskoprávní (viz § 1 a násl. o. s. ř.).

[33] Ostatně toho si jsou vědomi i sami stěžovatelé. V kasační stížnosti připouštějí, že předmětný sousedský spor lze řešit v řízení před civilními soudy. S ohledem na jeho náročnost, délku, křivdy způsobené stěžovatelům (jejich předchůdcům) atp., se však domnívají, že by měl být řešen v řízení podle § 36 katastrálního zákona. Podle názoru zdejšího soudu ani taková argumentace nevyvolává možnost postupu podle uvedeného ustanovení. Výčet chyb katastru, které lze opravit postupem dle § 36 katastrálního zákona, je výčtem taxativním. Uvedené ustanovení tedy nelze aplikovat na jiné deficity než na ty, které v něm jsou uvedeny. Pokud by katastrální úřady provedly uvedeným způsobem i jiné korekce údajů katastru, vybočily by z ústavní maximy čl. 2 Listiny základních práva a svobod, dle které lze veřejnou moc uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 9 As 78/2007 - 118, ze dne 27. 11. 2012, č. j. 2 As 144/2011 - 47 atp.).

[34] Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na povahu dané věci rozhodl soud ve věci přednostně. O kasační stížnosti rozhodl soud bez jednání, protože mu takový postup umožňuje § 109 odst. 2 s. ř. s.

[35] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[36] Výrok ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které ji vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou ji soud uložil a z důvodů hodných zvláštního zřetele ji může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném řízení osoba zúčastněná na řízení neplnila žádné povinnosti, které by jí soud uložil, přičemž nebyly shledány ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 19. dubna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu